

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень до державного бюджету України», внесений народним депутатом України Іванісовим Р.В. та іншими (всього 5 підписів) (реєстр. № 11088 від 15.03.2024)

Згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 19 березня 2024 року (електронна картка документа (1488291) Комітет на засіданні 8 квітня 2024 року (протокол № 191) розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень до державного бюджету України», внесений народним депутатом України Іванісовим Р.В. та іншими (всього 5 підписів) (реєстр. № 11088 від 15.03.2024).

Метою прийняття проекту Постанови, як зазначено у пояснювальній записці до нього, є «утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень державного бюджету України».

Відповідно до частини третьої статті 89 Конституції України, частини першої статті 1, частини першої статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та частини першої статті 87 Регламенту Верховної Ради України, Верховна Рада України для проведення розслідування з питань, що становлять суспільний інтерес, утворює тимчасові слідчі комісії, якщо за це проголосувала не менш як одна третина від конституційного складу Верховної Ради України.

Комітет зазначив, що вимоги до складу комісії визначені положеннями статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та частинами другою – п'ятою, сьомою та

восьмою статті 85, частинами другою та третьою статті 87 Регламенту Верховної Ради України.

Так, кількісний склад тимчасової слідчої комісії формується з урахуванням принципу пропорційного представництва депутатських фракцій (депутатських груп). Пропозиції щодо кількісного та персонального складу тимчасової слідчої комісії подаються депутатськими фракціями (депутатськими групами) у п'ятиденний строк з дня направлення до них звернення ініціатора (ініціаторів) утворення тимчасової слідчої комісії. У складі тимчасової слідчої комісії може бути представлено не менш як по одному народному депутату України від кожної депутатської фракції (депутатської групи). Якщо депутатська фракція (депутатська група) не запропонувала у встановлений строк представників для роботи в тимчасовій слідчій комісії, то комісія створюється без участі представників цієї депутатської фракції (депутатської групи).

Крім цього, Верховна Рада України приймає постанову про утворення тимчасової слідчої комісії, в якій визначає, зокрема, назву тимчасової слідчої комісії, її завдання і коло питань, що підлягають розслідуванню, кількісний і персональний склад тимчасової слідчої комісії, голову та заступника голови тимчасової слідчої комісії. На посаду голови тимчасової слідчої комісії не може бути обраний голова комітету. Голова тимчасової слідчої комісії, заступник голови та секретар комісії не можуть бути членами однієї депутатської фракції (депутатської групи).

Секретар тимчасової слідчої комісії обирається на першому засіданні тимчасової слідчої комісії із числа її членів шляхом таємного або відкритого голосування більшістю народних депутатів України від складу тимчасової слідчої комісії, затвердженого Верховною Радою України.

Положеннями частини восьмої статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частини першої статті 14 Закону України «Про статус народного депутата України», частини сьомої статті 87 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що народний депутат України за погодженням з відповідною депутатською фракцією може бути обраний членом не більше двох тимчасових слідчих комісій.

1. Щодо змісту проекту Постанови (реєстр. № 11088) Комітет зазначив таке.

1.1. Згідно з назвою та пунктом 1 проекту Постанови пропонується утворити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень до державного бюджету України (дати – Тимчасова слідча комісія).

У свою чергу, одним з основних завдань Тимчасової слідчої комісії визначено: «проведення перевірки та розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної митної служби України, що могли

призвести до зменшення надходжень податків і митних зборів до державного бюджету» (підпункт 1 пункту 2 проекту Постанови).

З огляду на це Комітет зазначив, що Верховною Радою України 27 січня 2022 року було утворено Тимчасову слідчу комісію з питань розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної податкової служби України, Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень до державного бюджету, та можливих зловживань у сфері фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (Постанова Верховної Ради України № 2022-ІХ), діяльність якої охоплювала питання, розслідування яких пропонується здійснити утворюваній Тимчасовій слідчій комісії.

Разом з цим Комітет звернув увагу на те, що звіти тимчасової слідчої комісії, утвореної відповідно до Постанови Верховної Ради України № 2022-ІХ про виконану роботу за шість місяців та за один рік діяльності, не були розглянуті Верховною Радою України (проекти Постанов Верховної Ради України від 29.07.2022 та від 27.01.2023 реєстр. №№ 7613, 8389).

Крім цього, 24 квітня 2020 року Верховною Радою України також було утворено Тимчасову слідчу комісію з питань розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих корупційних дій посадових осіб органів державної влади, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України, основним завданням якої було визначено розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих корупційних дій посадових осіб органів державної влади, зокрема, Державної митної служби України, які призвели до недоотримання доходів Державного бюджету України в особливо великих розмірах, у період з 1 січня 2019 року по грудень 2020 року включно (Постанова Верховної Ради України № 568-ІХ).

Комітет зазначив, що звіт цієї тимчасової слідчої комісії про виконану роботу за один рік діяльності так само не було розглянуто Верховною Радою України (проект Постанови Верховної Ради України від 08.11.2021 реєстр. № 5424 (доопрацьований)).

Також Комітет привернув увагу до того, що можливі факти порушень законодавства України посадовими особами Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень до державного та місцевих бюджетів також були предметом розслідування Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України посадовими особами Бюро економічної безпеки України, органів державної влади та інших державних органів, які здійснюють повноваження у сфері економічної безпеки, що могли призвести до зменшення надходжень до державного та місцевих бюджетів, утвореної відповідно до Постанови Верховної Ради України від 13 грудня 2022 року № 2838-ІХ.

Звіт цієї тимчасової слідчої комісії про виконану роботу за один рік діяльності так само не було розглянуто Верховною Радою України (проект Постанови Верховної Ради України від 13.12.2023 реєстр. № 10336).

Враховуючи викладене Комітет зауважив, що факти можливих корупційних дій посадових осіб Державної митної служби України неодноразово були предметом розслідувань тимчасових слідчих комісій Верховної Ради України дев'ятого скликання, звіти про результати яких не були розглянуті Верховною Радою України.

1.2. Комітет зазначив, що у підпункті 2 пункту 2 проекту Постанови пропонується визначити одним з основних завдань Тимчасової слідчої комісії «проведення перевірки та розслідування фактів можливих зловживань та/або неналежного виконання обов'язків посадовими особами Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України, Державного бюро розслідувань, Служби безпеки України, Національної поліції України, Державної податкової служби України, Державної митної служби України та інших органів влади, що пов'язані з контрабандою та корупцією у митній сфері».

Комітет звернув увагу на те, що запропоноване завдання є близьким за змістом та повторює перелік суб'єктів, розслідування фактів можливих зловживань та/або неналежного виконання обов'язків яких пропонується здійснити Тимчасовій слідчій комісії, до одного з основних завдань утвореної 22 лютого 2024 року Верховною Радою України Тимчасової слідчої комісії з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України (Постанова Верховної Ради України № 3579-IX).

З огляду на це та беручи до уваги вимоги пункту 3 частини четвертої статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», якими передбачено, що тимчасова слідча комісія не може утворюватися з питань, яке є предметом діяльності утвореної Верховною Радою України іншої тимчасової слідчої комісії, підпункт 2 пункту 2 проекту Постанови потребує уточнення.

1.3. У підпункті 4 пункту 2 проекту Постанови пропонується визначити одним з основних завдань Тимчасової слідчої комісії: «збір інформації та отримання пояснень від осіб, а також від підприємств, установ, організацій, центральних та місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, залучених до здійснення діяльності, яка пов'язана із колом питань, для розслідування яких утворено Тимчасову слідчу комісію».

У свою чергу у пункті 8 проекту Постанови визначаються органи державної влади, інші державні органи, які мають забезпечити додержання законів України щодо доступу членів Тимчасової слідчої комісії до інформації, матеріалів і документів, що стосуються предмета діяльності Тимчасової слідчої комісії.

Враховуючи наведене Комітет зазначив, що форми роботи тимчасових слідчих комісій, їх права та обов'язки, вичерпно визначені на законодавчому

рівні – у розділі III Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України». Зокрема, у пунктах 1 та 7 частини першої статті 12 цього Закону передбачено право тимчасової слідчої комісії, у порядку, визначеному законом, отримувати необхідну для своєї діяльності інформацію, документи, матеріали та інші відомості, що стосуються предмета розслідування, від органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових, службових осіб, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх керівників (або посадових осіб, що виконують їх обов'язки), а також звертатися за допомогою до цих суб'єктів, які зобов'язані сприяти тимчасовій слідчій комісії при розслідуванні визначених Верховною Радою України питань.

Відтак, підпункт 4 пункту 2 та пункт 8 проекту Постанови слід виключити.

1.4. У підпункті 5 пункту 2 проекту Постанови пропонується визначити одним з основних завдань Тимчасової слідчої комісії підготовку пропозицій Верховній Раді України щодо визначення «пріоритетних напрямів вдосконалення законодавства України з питань збільшення надходжень до державного бюджету України, зменшення корупційних ризиків у митній сфері».

Комітет зауважив, що запропонована редакція не відповідає положенням частини другої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», якими передбачено, що тимчасова слідча комісія у визначений Верховною Радою України термін, але не пізніш як через шість місяців з дня її утворення, подає Верховній Раді України письмовий звіт про виконану роботу, а також підготовлені нею пропозиції щодо проектів актів Верховної Ради України, висновки, пропозиції та інші матеріали, які надаються народним депутатам України для ознайомлення.

1.5. У підпункті 6 пункту 2 проекту Постанови пропонується визначити одним з основних завдань Тимчасової слідчої комісії: «здійснення взаємодії з органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та, за погодженням з Головою Верховної Ради України, міжнародними організаціями, державними органами і неурядовими організаціями інших держав з питань діяльності Тимчасової слідчої комісії».

З огляду на це Комітет звернув увагу на положення частини третьої статті 26 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», якими передбачено, що залучення для роботи в тимчасовій слідчій комісії іноземців та осіб без громадянства не допускається.

2. Щодо оформлення проекту Постанови (реєстр. № 11088) Комітет зазначив, що пункт 4 проекту Постанови слід привести у відповідність до вимог Положення «Про порядок роботи з документами у Верховній Раді України», затвердженого розпорядженням Голови Верховної Ради України «Про деякі питання забезпечення документообігу у Верховній Раді України в електронній та паперовій формах» від 8 лютого 2021 року № 19, в додатках до якого наведені

шаблонні форми актів Верховної Ради України, зокрема, форма акта про утворення тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України (пункт 1.7. додатку 1 до Положення).

3. Щодо кількісного та персонального складу утворюваної Тимчасової слідчої комісії Комітет зазначив наступне.

3.1. До проекту Постанови додані копії звернень одного з ініціаторів утворення Тимчасової слідчої комісії до всіх депутатських фракцій, депутатських груп у Верховній Раді України.

У свою чергу, згідно з пропозиціями депутатських фракцій та депутатських груп, що надійшли до ініціатора внесення та додані до проекту Постанови, пропонується обрати до персонального складу Тимчасової слідчої комісії таких народних депутатів України:

від депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»:

Арсенюка Олега Олексійовича – заступником голови Тимчасової слідчої комісії,

Бужанського Максима Аркадійовича,

Герасименка Ігоря Леонідовича,

Касая Геннадія Олександровича,

Красова Олексія Ігоровича,

Неклюдова Владлена Михайловича,

Чернявського Степана Миколайовича;

від депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРІСТЬ» – Бондаря Михайла Леонтійовича;

від депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» – Кабаченка Володимира Вікторовича;

від депутатської групи «ДОВІРА» – Сухова Олександра Сергійовича;

від депутатської групи «Платформа за життя та мир» – Папієва Михайла Миколайовича;

від депутатської групи «Відновлення України» – Бурміча Анатолія Петровича;

від депутатської групи «Партія «За майбутнє» – Торохтія Богдана Григоровича;

від позафракційних народних депутатів України – Іванісова Романа Валерійовича – головою Тимчасової слідчої комісії.

Комітет зазначив, що від депутатської фракції Політичної Партії «ГОЛОС» пропозиції щодо кількісного та персонального складу Тимчасової слідчої комісії не надійшло і у проекті Постанови представник цієї депутатської фракції відсутній.

3.2. Стосовно обрання позафракційного народного депутата України Іванісова Р.В. до складу Тимчасової слідчої комісії Комітет зазначив, що обрання

позафракційного народного депутата України до складу тимчасових спеціальних комісій та тимчасових слідчих комісій законодавчо не передбачено.

Разом з цим, народний депутат України не може бути обмежений у своїх повноваженнях (частина перша статті 26 Закону України «Про статус народного депутата України»), а відтак Верховна Рада України своїм рішенням може визначитись з цього питання.

Враховуючи вищевикладені зауваження та пропозиції текст проекту Постанови слід викласти в такій редакції:

«ПОСТАНОВА Верховної Ради України

Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень до державного бюджету

Відповідно до частини третьої статті 89 Конституції України, статті 4 Закону України "Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України", статті 87 Регламенту Верховної Ради України Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

1. Утворити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень до державного бюджету (далі – Тимчасова слідча комісія).

2. Визначити основними завданнями Тимчасової слідчої комісії розслідування:

1) фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень від сплати податків, зборів, митних платежів до державного бюджету;

2) фактів можливих зловживань та/або неналежного виконання обов'язків посадовими особами Державної митної служби України та колишніми посадовими особами Державної митної служби України.

3. Визначити, що кількісний склад Тимчасової слідчої комісії становить 14 народних депутатів України.

4. Обрати:

1) головою Тимчасової слідчої комісії – народного депутата України Іванісова Романа Валерійовича (позафракційний);

2) заступником голови Тимчасової слідчої комісії – народного депутата України Арсенюка Олега Олексійовича (депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ").

5. Обрати до складу Тимчасової слідчої комісії таких народних депутатів України:

Бондаря Михайла Леонтійовича	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ";
Бужанського Максима Аркадійовича	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";
Бурміча Анатолія Петровича	– депутатська група "Відновлення України";
Герасименка Ігоря Леонідовича	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";
Кабаченка Володимира Вікторовича	– депутатська фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина";
Касая Геннадія Олександровича	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";
Красова Олексія Ігоровича	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";
Неклюдова Владлена Михайловича	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";
Папієва Михайла Миколайовича	– депутатська група "Платформа за життя та мир";
Сухова Олександра Сергійовича	– депутатська група "ДОВІРА";
Торохтія Богдана Григоровича	– депутатська група "Партія "За майбутнє";
Чернявського Степана Миколайовича	– депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ".

6. Матеріально-технічне, кадрове, інформаційне та організаційне забезпечення діяльності Тимчасової слідчої комісії покласти на Апарат Верховної Ради України.

7. Визначити строк діяльності Тимчасової слідчої комісії – один рік з дня її утворення.

8. Звіт Тимчасової слідчої комісії про виконану роботу заслухати на пленарному засіданні Верховної Ради України не пізніше шестимісячного строку з дня її утворення.

9. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття».

Враховуючи викладене, Комітет ухвалив висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень до державного бюджету України», внесений народним депутатом України Іванісовим Р.В. та іншими (всього 5 підписів) (реєстр. № 11088 від 15.03.2024), і прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України розглянути зазначений проект Постанови та визначитися щодо нього шляхом голосування з урахуванням зауважень Комітету та пропозиції щодо нової редакції проекту Постанови (реєстр. № 11088), викладеної у висновку Комітету.

Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначено голову Комітету.

Голова Комітету

С.В. КАЛЬЧЕНКО

